

BOSNA REOSIGURANJE D.D.
SARAJEVO

Finansijski izvještaji za godinu
koja je završila 31. decembra 2015.
i nezavisno revizorsko mišljenje

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Bilans uspjeha	3
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o promjenama na kapitalu	6
Izvještaj o novčanim tokovima	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 42

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Društva dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Društva, te rezultata njegovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Društva zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 3 do 42 odobreni su od strane Uprave dana 23. marta 2016. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

Potpisao za i u ime Uprave:

Zlatan Filipović, direktor

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Zmaja od Bosne 74

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Izveštaj nezavisnog revizora dioničarima

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Bosna Reosiguranje d.d. ("Društvo") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015. godine, bilans uspjeha, izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama u kapitalu i novčanim tokovima za godinu koja završava na taj dan, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, uslijed prevare ili pogreške.

Revizorova odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu revizije koju smo obavili. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo, te obavimo reviziju na način da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobivanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci zavise od revizorove prosudbe, kao i od procjene rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještajima, uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja od strane subjekta kako bi se osmislili revizijski postupci koji odgovaraju okolnostima, ali ne i za namjenu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je stvorila uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

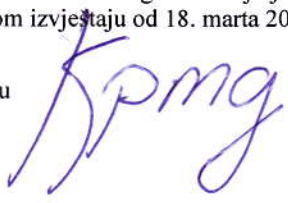
Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2015. godine, njegovu finansijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Društva na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2014. godine su revidirani od strane drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 18. marta 2015. godine izrazio mišljenje bez kvalifikacije.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Registrovani revizori
Zmaja od Bosne 7-7A/III
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

23. mart 2016. godine

U ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić

FBiH ovlašteni revizor

Broj licence: 3090017124

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Bilans uspjeha
 za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

		Društvo sa pridruženim društvima	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo	Društvo
	Napomene	2015.	2014.	2015.	2014.
Prihodi od reosiguranja	5	50.703.785	51.689.531	50.703.785	51.689.531
Prihod od premije ustupljen reosiguravatelju, neto	5	(24.898.324)	(25.143.126)	(24.898.324)	(25.143.126)
Neto prihod od premije		25.805.461	26.546.405	25.805.461	26.546.405
Štete i troškovi po reosiguranju	6	(28.807.111)	(39.435.421)	(28.807.111)	(39.435.421)
Štete i troškovi po reosiguranju pokriveni od reosiguravatelja, neto	6	11.632.498	22.138.790	11.632.498	22.138.790
Neto troškovi šteta		(17.174.613)	(17.296.631)	(17.174.613)	(17.296.631)
Prihod od provizije		6.078.410	6.982.856	6.078.410	6.982.856
Troškovi provizije		(10.504.544)	(11.734.742)	(10.504.544)	(11.734.742)
Neto troškovi provizija		(4.426.134)	(4.751.886)	(4.426.134)	(4.751.886)
Neto prihod od osiguranja		4.204.714	4.497.888	4.204.714	4.497.888
Prihodi od ulaganja	7	1.537.907	1.243.338	1.537.907	1.243.338
Ostali operativni prihodi	8	24.633	5.460	24.633	5.460
Opći i administrativni troškovi	9	(3.206.137)	(3.592.258)	(3.206.137)	(3.592.258)
Rashodi od ulaganja	10	(6.682)	(328.940)	(6.682)	(328.940)
Ostali rashodi		(8.226)	(12.885)	(8.226)	(12.885)
Negativne kursne razlike, neto		(31.725)	13.063	(31.725)	13.063
Učešće u dobiti pridruženih društava	15	871.840	917.271	-	-
Dobit prije oporezivanja		3.386.324	2.742.937	2.514.484	1.825.666
Porez na dobit	11	(394.463)	(221.104)	(394.463)	(221.104)
Neto dobit		2.991.861	2.521.833	2.120.021	1.604.562
Zarada po dionici	12	160,46	389,72	113,7	247,96

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

		Društvo sa pridruženim društvima	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo	Društvo
	Napomene	2015.	2014.	2015.	2014.
Neto dobit		2.991.861	2.521.833	2.120.021	1.604.562
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>					
<i>Stavke koje neće biti naknadno reklasifikovane u bilans uspjeha:</i>		-	-	-	-
<i>Stavke koje će biti naknadno reklasifikovane u bilans uspjeha kada budu zadovoljeni specifični uslovi:</i>					
Neto promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	16	167.817	139.996	167.817	139.996
		167.817	139.996	167.817	139.996
Ukupna sveobuhvatna dobit		3.159.678	2.661.829	2.287.838	1.744.558

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o finansijskom položaju

na dan 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

		Društvo sa pridruženim društvima	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo	Društvo
	Napomene	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
IMOVINA					
Nekretnine, postrojenja i oprema	13	4.390.837	4.544.964	4.390.837	4.544.964
Ulaganja u investicijske nekretnine	14	3.659.534	4.320.085	3.659.534	4.320.085
Ulaganja u pridružena pravna lica	15	17.630.177	16.758.337	4.633.832	4.633.832
Razgraničeni troškovi pribave	18	3.063.261	2.865.623	3.063.261	2.865.623
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	16	3.432.969	2.299.607	3.432.969	2.299.607
Finansijska imovina u posjedu do dospijeca	17	1.923.975	507.702	1.923.975	507.702
Imovina klasifikovana kao namijenjena prodaji	20	-	27.633	-	27.633
Depoziti	19	25.658.878	25.660.797	25.658.878	25.660.797
Imovina po osnovu reosiguranja (udio reosiguravatelja u obavezama po poslovima reosiguranja)	27	53.541.683	52.062.533	53.541.683	52.062.533
Potraživanja po osnovu premija reosiguranja i za štete pokrivene od strane reosiguravatelja	21	16.487.679	19.120.975	16.487.679	19.120.975
Ostala potraživanja	22	96.819	148.847	96.819	148.847
Ostala imovina	23	11.112	81.949	11.112	81.949
Novac i novčani ekvivalenti	24	3.415.108	662.984	3.415.108	662.984
UKUPNO IMOVINA		133.312.032	129.062.036	120.315.687	116.937.531
KAPITAL I OBAVEZE					
Dionički kapital	25	6.577.300	6.577.300	6.577.300	6.577.300
Trezorske dionice		(238.000)	(238.000)	(238.000)	(238.000)
Dionička premija		(219.730)	(219.730)	(219.730)	(219.730)
Rezerve		18.723.971	18.723.971	18.723.971	18.723.971
Revalorizacije rezerve za nekretnine		-	10.602	-	10.602
Revalorizacije rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju		(257.651)	(575.468)	(257.651)	(575.468)
Zadržana dobit		16.202.711	13.730.606	3.206.366	1.606.101
		40.788.601	38.009.281	27.792.256	25.884.776
OBAVEZE					
Obaveze po poslovima reosiguranja	27	76.883.689	73.411.111	76.883.689	73.411.111
Obaveze po osnovu premija reosiguranja i udjela u štetama	26	10.234.456	12.219.695	10.234.456	12.219.695
Razgraničene provizije reosiguranja	18	1.408.225	1.470.054	1.408.225	1.470.054
Ostale obaveze	28	3.533.143	3.526.183	3.533.143	3.526.183
Odgođeni prihod		-	63	-	63
Rezervisanja za naknade zaposlenim		463.918	425.649	463.918	425.649
		92.523.431	91.052.755	92.523.431	91.052.755
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		133.312.032	129.062.036	120.315.687	116.937.531

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2015. godine
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Društvo sa pridruženim društvima

	Dionički kapital	Trezorske dionice	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve za nekretnine	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2013.	5.029.700	-	-	18.805.591	11.115	(718.320)	12.976.022	36.104.108
Prijenos (sa) / na	-	-	-	1.465.980	-	-	(1.465.980)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	(301.782)	(301.782)
Otkup vlastitih dionica	-	(238.000)	(219.730)	-	-	-	-	(457.730)
Povećanje kapitala	1.547.600	-	-	(1.547.600)	-	-	-	-
Prenos revalorizacionih rezervi na zadržanu dobit	-	-	-	-	(513)	-	513	-
Otpis nepovratnih gubitaka na ulaganjima (Napomena 10.)	-	-	-	-	-	2.856	-	2.856
Neto dobit	-	-	-	-	-	-	2.521.833	2.521.833
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	139.996	-	139.996
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	-	139.996	2.521.833	2.661.829
Stanje 31. decembra 2014.	6.577.300	(238.000)	(219.730)	18.723.971	10.602	(575.468)	13.730.606	38.009.281
Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	(380.358)	(380.358)
Prenos revalorizacionih rezervi na zadržanu dobit	-	-	-	-	(10.602)	-	10.602	-
Pokriće gubitaka od finansijske imovine raspoložive za prodaju na teret zadržane dobiti	-	-	-	-	-	150.000	(150.000)	-
Neto dobit	-	-	-	-	-	-	2.991.861	2.991.861
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	167.817	-	167.817
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	-	167.817	2.991.861	3.159.678
Stanje 31. decembra 2015.	6.577.300	(238.000)	(219.730)	18.723.971	-	(257.651)	16.202.711	40.788.601

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2015. godine
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Društvo

	Dionički kapital	Trezorske dionice	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve za nekretnine	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2013.	5.029.700	-	-	18.805.591	11.115	(718.320)	1.768.788	24.896.874
Prijenos (sa) / na	-	-	-	1.465.980	-	-	(1.465.980)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	(301.782)	(301.782)
Otkup vlastitih dionica	-	(238.000)	(219.730)	-	-	-	-	(457.730)
Povećanje kapitala	1.547.600	-	-	(1.547.600)	-	-	-	-
Prenos revalorizacionih rezervi na zadržanu dobit	-	-	-	-	(513)	-	513	-
Otpis nepovratnih gubitaka na ulaganjima (Napomena 10.)	-	-	-	-	-	2.856	-	2.856
Neto dobit	-	-	-	-	-	-	1.604.562	1.604.562
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	139.996	-	139.996
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	-	139.996	1.604.562	1.744.558
Stanje 31. decembra 2014.	6.577.300	(238.000)	(219.730)	18.723.971	10.602	(575.468)	1.606.101	25.884.776
Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	(380.358)	(380.358)
Prenos revalorizacionih rezervi na zadržanu dobit	-	-	-	-	(10.602)	-	10.602	-
Pokriće gubitaka od finansijske imovine raspoložive za prodaju na teret zadržane dobiti	-	-	-	-	-	150.000	(150.000)	-
Neto dobit	-	-	-	-	-	-	2.120.021	2.120.021
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	167.817	-	167.817
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	-	167.817	2.120.021	2.287.838
Stanje 31. decembra 2015.	6.577.300	(238.000)	(219.730)	18.723.971	-	(257.651)	3.206.366	27.792.256

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Društvo sa pridruženim društvima 2015.	Društvo sa pridruženim društvima 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
Poslovne aktivnosti				
Dobit prije oporezivanja	3.386.324	2.742.937	2.514.484	1.825.666
Usklađenje za:				
- amortizaciju	386.840	507.241	386.840	507.241
- ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	6.071	16.298	6.071	16.298
- naplaćena otpisana potraživanja	(21.674)	-	(21.674)	-
- otpis nepovratnih gubitaka na finansijskoj imovini raspoloživoj za prodaju	-	2.856	-	2.856
- učešće u dobiti pridruženih društava	(871.840)	(917.271)	-	-
- rezervisanja za prenosnu premiju, neto	1.144.602	60.300	1.144.602	60.300
- rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, neto	1.587.259	219.623	1.587.259	219.623
- rezervisanja za prijavljene, a neizmirene štete, neto	(625.725)	(229.570)	(625.725)	(229.570)
- rezervisanja za bonuse, popuste i premije, neto	(112.708)	(329.672)	(112.708)	(329.672)
- odgođene troškove pribave, neto	(259.467)	27.478	(259.467)	27.478
- vrijednost imovine namijenjene prodaji reklasifikovane na investicijske nekretnine	6.682	163.035	6.682	163.035
- otpis potraživanja	2.574	175.979	2.574	175.979
- rezervisanja za naknade zaposlenim, neto	38.269	28.652	38.269	28.652
- gubitak / (dobit) od otuđenja imovine namijenjene prodaji	(340.372)	1.051	(340.372)	1.051
- prihod od dividende priznat u bilansu uspjeha	(98.668)	(72.414)	(98.668)	(72.414)
- prihod od kamate priznat u bilansu uspjeha	(820.060)	(923.117)	(820.060)	(923.117)
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti prije promjena u obrtnom kapitalu	3.408.107	1.473.406	3.408.107	1.473.406
Promjene:				
- potraživanja po osnovu premija reosiguranja i za štete pokrivene od strane reosiguravatelja	2.644.800	(1.351.684)	2.644.800	(1.351.684)
- ostale imovine i potraživanja	53.999	1.274.760	53.999	1.274.760
- obaveza po osnovu premija reosiguranja i udjela u štetama	(1.985.239)	(687.671)	(1.985.239)	(687.671)
- ostalih obaveza	(160.120)	(503.258)	(160.120)	(503.258)
Novac iz poslovnih aktivnosti	3.961.547	205.553	3.961.547	205.553
Plaćeni porez na dobit	(158.818)	(358.512)	(158.818)	(358.512)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima	3.802.729	(152.959)	3.802.729	(152.959)
Ulagačke aktivnosti				
Nabavka nekretnina i opreme	(81.281)	(121.460)	(81.281)	(121.460)
Prilivi od prodaje investicijskih nekretnina	872.000	18.642	872.000	18.642
Prilivi od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(19.771)	-	(19.771)
Primljene dividende	98.668	72.414	98.668	72.414
Primljene kamate	818.735	923.117	818.735	923.117
Kupovina finansijske imovine u posjedu do dospelja	(1.416.501)	-	(1.416.501)	-
Kupovina finansijske imovine raspoložive za prodaju	(965.544)	-	(965.544)	-
Povećanje / (smanjenje) datih depozita	3.472	(4.838.339)	3.472	(4.838.339)
Neto novac korišten u ulagačkim aktivnostima	(670.451)	(3.965.397)	(670.451)	(3.965.397)
Finansijske aktivnosti				
Isplaćene dividende	(380.154)	(301.782)	(380.154)	(301.782)
Stecene trezorske dionice	-	(457.730)	-	(457.730)
Neto novac korišten u finansijskim aktivnostima	(380.154)	(759.512)	(380.154)	(759.512)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	2.752.124	(4.877.868)	2.752.124	(4.877.868)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	662.984	5.540.852	662.984	5.540.852
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	3.415.108	662.984	3.415.108	662.984

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine. Osnovna djelatnost Društva je obavljanje poslova reosiguranja životnog i neživotnog osiguranja.

Na dan 31. decembra 2015. godine Društvo je imalo 27 zaposlenika (2014.: 26).

Uprava

Zlatan Filipović	Direktor
Hasan Delić	Izvršni direktor za finansije

Nadzorni odbor

Ismet Hadžić	Predsjednik
Husnija Kurtović	Član
Enisa Babić	Član
Dragan Milojević	Član
Midhad Salčin	Član

Odbor za reviziju

Izudin Kešetović	Predsjednik
Midhat Terzić	Član
Suad Idrizović	Član

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH STANDARDA

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdani od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, na snazi su za tekući period:

- MSFI 9 (Finansijski instrumenti) objavljen u julu 2014. godine, koji zamjenjuje postojeće odredbe MRSa 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje. MSFI 9 uključuje revidirane upute o klasifikaciji i mjerenju finansijskih instrumenata uključujući novi model očekivanog kreditnog gubitka za računanje umanjenja vrijednosti finansijske imovine, i nove opšte zahtjeve računovodstva zaštite. Također razrađuje zahtjeve priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata iz MRSa 39. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju 1. ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom.
- MSFI 15 (Prihodi po ugovorima sa kupcima) uspostavlja sveobuhvatan okvir za određivanje da li, koliko i kada se priznaju prihodi. Zamjenjuje postojeća uputstva o priznavanju prihoda, uključujući MRS 18 Prihodi, MRS 11 Računovodstvo ugovora o izgradnji i IFRIC 13 Programi nagrađivanja lojalnosti kupaca. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode izvještavanja počevši od 1. januara 2017. godine, sa sa dozvoljenom ranijom primjenom.

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenje prije nego oni stupe na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene, osim za MSFI 9. Uprava trenutno analizira uticaj MSFI 9 na finansijske izvještaje Društva.

2.2. Standardi i tumačenja koji su objavljeni a nisu još usvojeni

Za sljedeće nove ili izmijenjene standarde se ne očekuje da imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva:

- Planovi za definirana primanja: doprinosi zaposlenih (izmjene MRS-a 19)
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2010. – 2012.
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2011. – 2013.
- MSFI 14 Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja
- Računovodstvo za stjecanje udjela u zajedničkim aranžmanima (izmjene MSFI-a 11)
- Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije (izmjene MRS-a 16 i MRS-a 38)
- Metoda udjela u odvojenim finansijskim izvještajima (izmjene MRSa 27)
- Prodaja ili prijenos imovine između ulagača i njegovih pridruženih subjekata ili zajedničkih pothvata (izmjene MSFI-a 10 i MRS-a 28)
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2012. – 2014. – razni standardi
- Društva sa ulaganjima: Primjena izuzetaka pri konsolidaciji (izmjene MSFI-a 10, MSFI-a 12 i MRS-a 28)
- Inicijative vezane za objave u finansijskim izvještajima (izmjene IAS-a 1).

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od odvojenih i pojedinačnih finansijskih izvještaja za Društvo, gdje su u finansijskim izvještajima za Društvo sa pridruženim društvima ulaganja u pridružena društva prikazana metodom udjela, dok su u finansijskim izvještajima Društva ona prikazana po trošku sticanja, umanjeno za ispravku vrijednosti ukoliko postoje indikacije za umanjenje vrijednosti.

Osnova za prezentiranje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za određene nekretnine i finansijske instrumente koji se mjere po revalorizovanim iznosima ili po fer vrijednostima na kraju svakog izvještajnog perioda.

Historijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

Osim toga za potrebe finansijskog izvještavanja, pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na nivoe 1, 2 ili 3 na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- Nivo1 ulazni podaci su kotirane cijene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze kojima Društvo može pristupiti na datum mjerenja; pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima;
- Nivo 2 ulazni podaci, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 ulazni podaci su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Osnova za prezentiranje (nastavak)

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama, s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Društvu. Konvertibilna marka (KM) je fiksno vezana za Euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 4.

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Društvo ima značajan uticaj, a koji nije ni zavisno društvo, niti udio u zajedničkom ulaganju. Značajan uticaj znači moć sudjelovanja u donošenju odluka u finansijskim i poslovnim politikama toga subjekta, ali ne i kontrolu niti zajedničku kontrolu nad politikama.

Rezultati, imovina i obaveze pridruženih društava iskazani su u finansijskim izvještajima Društva sa pridruženim društvima metodom udjela, od početnog datuma njihovog prvobitnog uticaja, do njihovog okončanja, osim ulaganja svrstanih u kategoriju raspoloživi za prodaju, koja se obračunavaju u skladu sa MSFI 5 "Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja".

Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena pravna lica u izvještajima su iskazana po trošku sticanja usklađenim se za promjene udjela Društva u neto imovini pridruženog društva nakon sticanja te se ispravljaju za svako eventualno umanjeње vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Društva u tom pridruženom društvu, koji uključuju sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Društva u pridruženo društvo, se ne priznaju.

Višak troška sticanja iznad udjela Društva u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva na datum sticanja priznaje se kao goodwill. Goodwill se uključuje u knjigovodstveni iznos ulaganja i njegovo umanjeње se procjenjuje u sklopu cijelog ulaganja. Svaki višak udjela Društva u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva se nakon procjene izravno priznaje u bilansu uspjeha.

Ulaganja u pridružena društva u finansijskim izvještajima Društva prikazana su po trošku sticanja, umanjena za ispravku vrijednosti pojedinačnog ulaganja, ukoliko je to potrebno.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Priznavanje prihoda

Bruto premije reosiguranja priznaju se kao prihod na proporcionalnoj osnovi kroz periode trajanja ugovora o reosiguranju.

Premije reosiguranja koje se po potrebi usklađuju, procjenjuju se na osnovi raspoloživih informacija. Odstupanja od procjene iznosa premija vrše se u periodu u kojem su postala poznata.

Prihod od kamata knjiži se na obračunskoj osnovi u skladu s neotplaćenom glavnicom po efektivnoj kamatnoj stopi.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Finansijska imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovo se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom zvaničnog kursa Centralne banke Bosne i Hercegovine na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u bilansu uspjeha perioda.

Naknade zaposlenima

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou). Nadalje, topli obrok, naknada za prevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u bilansu uspjeha u periodu u kojem su troškovi plata nastali.

Jubilarne nagrade

Društvo isplaćuje svojim zaposlenim jubilarne nagrade za dugogodišnji rad u skladu sa lokalnim zakonskim propisima i internim Pravilnikom o radu. Jubilarne nagrade variraju između 1 i 5 prosječnih neto plata isplaćenih u prethodna tri mjeseca za radni vijek od 10 do 40 godina.

Otpremnine za odlazak u penziju

U skladu sa lokalnim zakonskim propisima i internim Pravilnikom o radu Društvo pravi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od minimalno 6 prosječnih mjesečnih plata isplaćenih u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjim podacima objavljenim od strane Federalnog ureda za statistiku.

Društvo knjiži troškove jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju u trenutku njihovog dospijanja.

Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha, jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještajnog perioda.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Oporezivanje (nastavak)

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna unapređenja i zamjene sredstava se kapitaliziraju. Dobit ili gubitak od rashodovanja ili umanjenja stalnih sredstava se uključuju u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazuju se po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti, ako postoje. Ulaganja u nekretnine obračunava se po trošku sticanja i računovodstvenom tretmanu nakon početnog priznavanja primijenjeno na imovinu i opremu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu obračuna, kako slijedi:

	2015.	2014.
Zgrade	33,3 godina (3%)	27 godina (3,75%)
Oprema	4 do 5 godina (20% do 25%)	4 godine (25%)
Elektronička oprema	3 godine (33,3%)	2 do 3 godine (41,62%)

Društvo vrši procjenu korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme na godišnjem nivou. U 2015. godini Društvo je revidiralo svoje procjene preostalog korisnog vijeka trajanja nekretnina i opreme kako je navedeno u tabeli iznad, počevši od 1. januara 2015. godine. Od tog datuma nekretnine i oprema se amortizuju po novim stopama. Ova promjena računovodstvene procjene je rezultirala smanjenjem godišnjeg troška amortizacije u iznosu od 91 hiljada KM.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali, u korist, odnosno na teret prihoda.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Umanjenja nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjeni nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabavke i amortizuje se linearno tokom procijenjenog vijeka upotrebe koji je kako slijedi:

	2015.	2014.
Nematerijalna imovina	5 godina (20%)	4 godina (25%)

U 2015. godini Društvo je revidiralo svoje procjene preostalog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine kako je navedeno u tabeli iznad, počevši od 1. januara 2015. godine. Od tog datuma nematerijalna imovina se amortizuje po novim stopama.

Ulaganje u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i mjere se po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Amortizacija ove imovine počinje u trenutku u kojem je imovina spremna za upotrebu. Amortizacija se obračunava primjenom linearne metode tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine koji je kako slijedi:

	2015.	2014.
Ulaganja u nekretnine – zgrade	33,3 godina (3%)	27 godina (3,75%)

U 2015. godini Društvo je revidiralo svoje procjene preostalog korisnog vijeka trajanja ulaganja u nekretnine kako je navedeno u tabeli iznad, počevši od 1. januara 2015. godine. Od tog datuma ulaganja u nekretnine se amortizuju po novim stopama. Ova promjena računovodstvene procjene je rezultirala smanjenjem godišnjeg troška amortizacije u iznosu od 25 hiljada KM.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Društvo postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odmah se priznaju u bilansu uspjeha.

a) Finansijska imovina

Finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke finansijske imovine u rokovima utvrđenima u skladu konvencijama na predmetnom tržištu.

Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: "po fer vrijednost kroz bilans uspjeha", "u posjedu do dospelja", "raspoloživa za prodaju" i "kredit i potraživanja".

Klasifikacija finansijske imovine ovisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja. Društvo trenutno ne posjeduje finansijsku imovinu po fer vrijednost kroz bilans uspjeha.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Dati kredit i potraživanja

Potraživanja od kupaca, depoziti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao kredit i potraživanja. Kredit i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za procijenjeno umanjeње vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje kotiraju i ne kotiraju na berzama držane od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovane kao raspoložive za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti, koristeći se tekućom tržišnom vrijednosti nekog drugog instrumenta koji je suštinski jednak ili bazira se na očekivanim novčanim tokovima imovine koja predstavlja osnovu ulaganja. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na investicijsku revalorizacionu rezervu sa izuzetkom umanjenja za trajne gubitke, kamata se obračunava koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika direktno utiče na dobit ili gubitak.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

a) Finansijska imovina (nastavak)

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionoj rezervi za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspjeha kad se uspostavi pravo Društva da primi dividendu.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju denominirane u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na datum izvještajnog perioda. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Finansijska imovina u posjedu do dospijeca

Obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospijeca, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospijeca, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospijeca. Knjiže se i po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na berzi, a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasifikovane kao raspoloživi za prodaju, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja kroz upotrebu konta ispravke vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja, onda su ista otpisana na teret konta ispravke vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist konta ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

a) Finansijska imovina (nastavak)

Umanjenja finansijske imovine (nastavak)

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče vlasničkih instrumenata – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo priznaje zadržano učešće u imovini kao i povezane obaveze koje mogu nastati.

b) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela i imovinu Društva, nakon umanjenja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Društvo izdalo knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjenih za troškove izdavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze su klasificirane kao "iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili kao "ostale finansijske obaveze".

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Ugovori o reosiguranju

Društvo izdaje ugovore o reosiguranju kojima se prenosi rizik osiguranja ili finansijski rizik. Ovi ugovori obuhvataju ugovore o reosiguranju od nezgode, reosiguranje imovine, reosiguranje od odgovornosti i kratkoročne ugovore životnog reosiguranja.

Osiguranje od odgovornosti obezbjeđuje osiguranu osobu od rizika nanošenja štete od strane treće osobe kao rezultat njegove aktivnosti. Ovaj tip reosiguranja pokriva slučajeve definisane ugovorom. Tipičan primjer ove vrste osiguranja je osiguranje od proizvodne odgovornosti.

Osiguranje imovine kompenzira osiguranika za štetu koja je počinjena na imovini odnosno umanjeње njene vrijednosti. Osiguranici koji obavljaju poslovnu aktivnost koristeći se osiguranom imovinom mogu također dobiti kompenzaciju za gubitak zarade izazvane nemogućnošću korištenja osigurane imovine. Tipična vrsta ovog osiguranja je osiguranje protiv požara i ostalih opasnosti kojima imovina može biti izložena.

Osiguranje od nezgode štiti osiguranike i/ili članove njihove porodice od posljedica događaja poput smrti ili invaliditeta uzrokovanog nesrećom. Ukoliko nesreća rezultira smrću ili invaliditetom osigurane osobe, osigurana osoba ili njena porodica dobija odgovarajuću kompenzaciju za ublažavanje posljedica nesreće.

Policirane premije reosiguranja

Bruto premije neživotnog reosiguranja uključuju sve premije reosiguranja tokom računovodstvenog perioda koje su proizašle iz obračuna reosiguranja usaglašenih sa cedentima tokom obračunskog perioda, bez obzira odnose li se ti iznosi u potpunosti ili djelomično na sljedeće računovodstvene periode. Premije retrocesije obračunavaju se za računovodstveni period na način kao i premije reosiguranja. Prihod od premija neživotnog reosiguranja priznaje se po usaglašavanju obračuna reosiguranja sa cedentom.

Prenosne premije

Prenosne premije se obračunavaju za one vrste reosiguranja kod kojih reosiguravajuće pokriće traje i nakon kraja obračunskog perioda budući da se reosiguravajući i obračunski periodi ne poklapaju. Prenosne premije neživotnih osiguranja obračunate su prema broju dana trajanja osiguranja u narednom obračunskom periodu, po metodi *'pro-rata temporis'*. Osnova za obračun prenosne premije je bruto policirana premija. Za osiguranja sa višegodišnjim osiguravajućim pokrićem obračunava se prenosna premija za sve godine trajanja pojedinog osiguranja i to za ukupan iznos koji pripada budućem periodu. Obračun prenosnih premija se vrši na osnovu tehničke premije.

Neto prenosna premija od reosiguranja je bruto prenosna premija umanjena za reosiguravajući dio. Učešće reosiguravatelja u prenosnim premijama određuje se na bazi važećih ugovora o reosiguranju. Rezerva prenosne premije u bilansu stanja je iskazana posebno a prenosna provizija reosiguranja posebno.

Rezerve za prijavljene štete

Rezerve za prijavljene štete odnose se na štete koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog razdoblja za koje se oblikuje rezerva šteta, odnosno, do datuma bilansa stanja ukoliko do tog dana nisu riješene. Visine rezervacija utvrđene su pojedinačnom procjenom za svaku štetu. U postupku utvrđivanja visine rezervi šteta poštuju se Uvjeti iz ugovora o osiguranju, dokumentacija sa kojom se raspolaze u spisima, normativi i vrijednosti materijala i usluga, iskustvo procjenitelja i drugih radnika, trenutna sudska praksa u naknadi štete, pri čemu se vodi računa o promjenama koje se mogu očekivati u narednom periodu, a koje mogu uticati na povećanje ili smanjenje rezervi.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Ugovori o reosiguranju (nastavak)

Rezerve za nastale, a neprijavljene štete i reaktivirane štete

Rezerve za nastale a neprijavljene štete izračunate na temelju vlastitih statističkih podataka o naknadno prijavljenim štetama u proteklom godinama. Ovaj obračun se oslanja na korištenje metoda koje koriste razvojne trokute ('run-off triangle'). Rezerve za nastale, a neprijavljene štete se izračunavaju i na bazi statističkih trendova kretanja navedenih štete. U skladu sa zabilježenom statistikom stanja i kretanja takozvanih reaktiviranih šteta, formirana je i rezerva za reaktivirane štete. Rezerva je formirana na bazi očekivanog broja reaktiviranih šteta u narednoj godini i prosječne reaktivirane štete po vrstama osiguranja.

Ove rezerve su bazirane na procjeni i dok menadžment smatra da je taj iznos odgovarajući, konačne obaveze mogu biti veće ili manje od raspoloživih sredstava. U skladu sa privrednom praksom, prilagođavanje procjena i razlika između procjena i isplaćenih sredstava su knjižene u periodu nastanka.

Matematička rezerva životnog osiguranja

Društvo nema ugovore o reosiguranju po osnovu kojih bi bilo obavezno formirati matematičku rezervu.

Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja

Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja se knjiže kada nastanu. Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja uključuju potraživanja i obaveze koja terete reosiguravatelja, naknade plaćene i naplaćene od agenata, brokera osiguranja i nositelja polica osiguranja.

Društvo uključuje ugovore o reosiguranju sa reosiguravajućim društvima na osnovu kojih se Društvo kompenzira za gubitke nastale po pojedinačnim ili grupi ugovora. Društvo reosigurava premije neživotnog i životnog osiguranja kako bi ograničilo svoju izloženost značajnim gubicima. Premije reosiguranja i udjeli reosiguravatelja u štetama su prikazani na odgovarajućim kontima bilansa uspjeha. Premije reosiguranja se knjiže u bruto iznosu bez diskonta.

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih potraživanja po osnovu ugovora o osiguranju i od reosiguravatelja da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjivanja vrijednosti navedene finansijske imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se gubitak nastao umanjivanjem koji se priznaje u bilansu uspjeha.

Troškovi pribavljanja (akvizicije)

Troškovi pribavljanja obuhvataju naknade plaćene brokerima za usluge pribavljanja novih osiguranja u skladu sa zaključenim ugovorima. Troškovi pribavljanja reosiguranja podrazumijevaju provizije reosiguranja koje reosiguravač odobrava cedentu. Troškovi akvizicije reosiguranja uključuju se u bilans uspjeha kada je usaglašen sa cedentom obračun iz kojeg ovi troškovi proizilaze. Troškovi akvizicije reosiguranja se vremenski raspoređuju u skladu s kretanjem rezerve prenosne premije. Tokom finansijske godine, rezerva prenosne premije i prenosna provizija koje se odnose na buduće vremenske periode iskazane su u bilansu posebno.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Ugovori o reosiguranju (nastavak)

Test adekvatnosti obaveza

Na svaki datum izvještajnog perioda, Društvo vrši test adekvatnosti obaveza kako bi utvrdila da su obaveze i tehničke rezerve umanjene za povezanu imovinu dovoljne za podmirenje šteta po osnovu ugovora o osiguranju. Prilikom vršenja ovog testa, uzimaju se u obzir najbolje procjene budućih novčanih tokova vezano za ugovorna potraživanja i obaveze, te procjene šteta i troškova obrade, kao i prihoda od ulaganja koji su povezani sa ugovorima. Ukoliko se utvrdi da je obaveza nedovoljna, ista se povećava i na teret rezultat perioda bilo pomoću umanjeње vrijednosti finansijske imovine (potraživanjima po osnovu ugovora o osiguranju ili potraživanjem od reosiguravatelja) ili povećanjem tehničkih rezervi odnosno obaveza po osnovu ugovora o reosiguranju.

Kapital i rezerve

Dionički kapital

Redovni dionički kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih dionica klasificiranih u poziciju kapitala.

Rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju akumulirane prijenose iz zadržane dobiti u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine. Zakonske se rezerve mogu iskoristiti za pokrivanje gubitaka koji su nastali u prijašnjim periodima, a koji se ne mogu pokriti iz dobiti tekuće godine ili kad nema drugih rezervi.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima i izdvajanja za ostale rezerve raspoređuje se u zadržanu dobit. Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Revalorizacijske rezerve za nekretnine

Revalorizacijske rezerve za nekretnine obuhvaćaju kumulativne učinke povećanja knjigovodstvene vrijednosti nekretnine koje proizlaze iz revalorizacije istih.

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju uključuju promjene u fer vrijednosti ove imovine.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Društva.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Zarada po dionici

Društvo objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Društva ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda, isključujući obične dionice kupljene od Društva i klasifikovane kao trezorske dionice.

Tokom 2014. i 2015. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

Ako se broj redovnih ili potencijalnih valjanih redovnih dionica povećava kao rezultat kapitalizacije, besplatnog izdavanja ili dijeljenja broja dionica, odnosno ako se broj smanjuje kao rezultat aktivnosti suprotno od dijeljenja broja dionica, izračunavanje osnovnih i razrijeđenih zarada po dionici za sve prikazane periode se usklađuje retroaktivno.

Ako ove promjene nastanu poslije datuma izvještaja o finansijskom položaju, ali prije izdavanja finansijskih izvještaja, izračunavanje iznosa po dionici za te finansijske izvještaje i izvještaje bilo kojeg prethodnog perioda se zasniva na novom broju dionica.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Kod primjene računovodstvenih politika Društva, opisanih u Napomeni 3, Uprava donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Procjene su korištene, ali ne i ograničene na aktuarske rezerve, razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina i opreme, umanjenja vrijednosti potraživanja.

Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje aktuarskih rezervi

Najznačajnija procjena vezana uz finansijske izvještaje Društva odnosi se na formiranje rezervi. Društvo ima razumno oprezan pristup formiranju rezervi i primjenjuje regulativu izdatu od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine. Politika Društva je da formira rezervisanja za rizik koji nisu istekli, a koji se odnose na poslove neživotnih osiguranja kada postoji vjerovatnost da iznos šteta i odgođenih troškova pribave koji nastanu nakon kraja finansijske godine, a koji se odnose na ugovore zaključene prije kraja godine, bude veći od iznosa nezarađenih premija i premija raspoloživih po tim ugovorima. Takva rezervisanja su uključena u prenosne premije.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Procjena rezervi šteta za prijavljene štete

Priroda poslovanja u reosiguranju čini otežanim tačno predviđanje ishoda svake pojedine štete i krajnjeg troška svake pojedine štete. Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane cedenta, slučaj po slučaj uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i historijsko iskustvo o veličini sličnih šteta, a reosiguravač prihvata procjenu cedenta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše te ažurira kada su cedentu nove informacije raspoložive. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica. Teškoće u procjeni rezervi šteta se razlikuju prema vrsti osiguranja uslijed razlika u ugovorima o osiguranju, složenosti šteta, obima šteta i pojedinačnoj prosječnoj veličini šteta. Rizik povezan s procjenom rezervacija za štete koje su prijavljene a nelikvidirane je smanjen kroz ugovore o retrocesiji.

Procjena rezervi šteta za nastale neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete su procijenjena uz pomoć aktuarskih metoda. Izvori podataka korištenih prilikom izračuna rezervisanja su interni, preuzeti iz detaljnih analiza koje se redovno provode od strane Društva. Težište pažnje je na tekućim trendovima, a kad u ranijim godinama nije bilo dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta koriste se razumne pretpostavke.

Rezerve za nastale neprijavljene štete se baziraju na izračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno. Za svaku vrstu osiguranja koriste se statistički podaci o štetama u više zadnjih godina. Za izračun rezervisanja se koriste sljedeće metode:

- Osnovna metoda ulančanih ljestvica,
- Metoda prosječnog iznosa štete,
- Metoda očekivane kvote šteta,
- Bornhuetter-Fergusonova metoda.

Na kraju se na bazi kvaliteta i kvantiteta podatka vrši izbor metode. Uprava vjeruje da je trenutni nivo tehničkih rezervi dostatan.

Vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

Rezervisanja za potraživanja po premijama osiguranja i potraživanja za kamate

Rezervisanja za potraživanja po premijama osiguranja i potraživanja za kamate se rade samo ako su ova potraživanja starija od 365 dana, a rezervisanje se radi u punom iznosu potraživanja. Uprava procjenjuje na temelju istorijskog iskustva u naplati ovih potraživanja, općeg stanja likvidnosti na tržištu te prevladavajućih uvjeta za plaćanje premije osiguranja na tržištu da se samo potraživanja starija od 365 dana trebaju rezervisati i to u punom iznosu.

5. PRIHODI OD REOSIGURANJA

	2015.	2014.
Prihod od reosiguranja u zemlji	42.856.959	42.220.043
Prihod od reosiguranja u inostranstvu	8.630.113	9.062.275
Promjene na prijenosnim premijama	(780.713)	421.291
Ispravka vrijednosti premije	(2.574)	(14.078)
Prihod od reosiguranja ostvareno izdatim ugovorima o reosiguranju	50.703.785	51.689.531
Prihod od premije prenesen reosiguravatelju	(24.534.434)	(24.661.535)
Promjene na prijenosnim premijama prenesenim reosiguravatelju	(363.890)	(481.591)
Premija reosiguranja prenesena reosiguravatelju, neto	(24.898.324)	(25.143.126)
	25.805.461	26.546.405

6. ŠTETE I TROŠKOVI PO REOSIGURANJU

	2015.	2014.
Štete i troškovi po reosiguranju u zemlji	21.137.829	25.280.631
Štete i troškovi po reosiguranju u inostranstvu	4.977.417	8.024.054
Promjene rezerve za nastale, a neprijavljene štete	5.457.763	(248.740)
Promjene rezerve za nastale prijavljene štete	(2.770.419)	7.340.059
Promjene rezerve za bonuse, popuste i povrate premije	4.521	(960.583)
Štete i troškovi po reosiguranju	28.807.111	39.435.421
Štete i troškovi pokriveni od reosiguravatelja	(9.789.459)	(15.668.435)
Promjene rezerve za nastale, a neprijavljene štete	(3.870.504)	19.170
Promjene rezerve za nastale prijavljene štete	2.144.694	(7.120.436)
Promjene rezerve za bonuse, popuste i povrate premije	(117.229)	630.911
Štete i troškovi po reosiguranju pokriveni od reosiguravatelja, neto	(11.632.498)	(22.138.790)
	17.174.613	17.296.631

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.
 (svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. PRIHODI OD ULAGANJA

	2015.	2014.
Kamata na bankarske depozite	797.539	900.367
Prihod od zakupa	278.807	247.807
Dividende	98.668	72.414
Kamata od finansijske imovine u posjedu do dospelja	22.521	22.750
Prihodi od prodaje imovine namijenjene prodaji	340.372	-
	1.537.907	1.243.338

8. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	2015.	2014.
Prihodi od naknade štete na materijalnoj imovini	-	1.764
Naplaćena otpisana potraživanja	21.674	-
Ostalo	2.959	3.696
	24.633	5.460

9. OPĆI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2015.	2014.
Bruto plate uposlenih	1.582.580	1.657.506
Amortizacija (napomene 13. i 14.)	386.840	507.241
Usluge	353.155	331.866
Ostale naknade zaposlenim	244.795	267.353
Članarine	177.539	270.529
Naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju	89.658	123.323
Troškovi platnog prometa	80.500	93.353
Održavanje	87.905	87.362
Materijal i energija	68.964	80.622
Reklama i reprezentacija	47.958	55.600
Donacije i stipendije	9.767	41.656
Rezervisanja za ostale naknade zaposlenima	38.269	28.652
Premije osiguranja	16.631	22.046
Porezi	21.235	19.777
Ostali troškovi	341	5.372
	3.206.137	3.592.258

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

10. GUBICI OD ULAGANJA

	2015.	2014.
Usklađenje vrijednosti imovine namijenjene prodaji reklasifikovane na investicijske nekretnine (Napomena 20.)	6.682	163.035
Otpis potraživanja od Bobar banke a.d. u likvidaciji Bijeljina (Napomena 19.)	-	161.901
Otpis nepovratnih gubitaka na finansijskoj imovini raspoloživoj za prodaju	-	2.856
Otpis novčanih sredstava kod Bobar banke a.d. u likvidaciji Bijeljina (Napomena 24.)	-	951
Ostalo	-	197
	6.682	328.940

11. POREZ NA DOBIT

Ukupan porez se priznaje u izvještaju o bilansu uspjeha i može se prikazati kako sljede:

	Društvo sa pridruženim društvima 2015.	Društvo sa pridruženim društvima 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
Tekući porez na dobit	394.463	221.104	394.463	221.104
Porez na dobit	394.463	221.104	394.463	221.104

Usklađenje oporezive dobiti iskazane u poreskom bilansu sa računovodstvenom dobiti može se prikazati kako slijedi:

	Društvo sa pridruženim društvima 2015.	Društvo sa pridruženim društvima 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
Dobit prije oporezivanja	3.386.324	2.742.937	2.514.484	1.825.666
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	338.632	274.294	251.448	182.567
Efekat porezno nepriznatih rashoda	165.490	41.749	165.490	41.749
Efekat dividendi i udjela u dobiti za koje su porezi plaćeni	(109.659)	(94.939)	(22.475)	(3.212)
Porez na dobit	394.463	221.104	394.463	221.104
Efektivna poreska stopa za godinu	11,65%	8,06%	15,69%	12,11%

12. ZARADA PO DIONICI

	Društvo sa pridruženim društvima 2015.	Društvo sa pridruženim društvima 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
Neto dobit na raspolaganju dioničarima	2.991.861	2.521.833	2.120.021	1.604.562
Ponderisani prosjek broja običnih dionica tokom godine	18.645	6.471	18.645	6.471
Osnovna zarada po dionici	160,46	389,72	113,70	247,96

Razrijeđena zarada po dionici nije izračunata budući da Društvo nije izdalo finansijske instrumente koji bi razrjeđivali osnovnu zaradu po dionici.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

13. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Zemljište	Zgrade	Oprema i namještaj	Elektronička oprema	Ostalo	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje 31. decembra 2013.	95.850	5.121.687	739.089	278.434	618.966	6.854.026
Povećanja	-	-	102.576	6.827	12.057	121.460
Rashodovanja i prodaje	-	-	(159.271)	(10.236)	-	(169.507)
Stanje 31. decembra 2014.	95.850	5.121.687	682.394	275.025	631.023	6.805.979
Povećanja	-	-	2.257	70.603	12.057	84.917
Rashodovanja i prodaje	-	-	(170.585)	(55.800)	-	(226.385)
Stanje 31. decembra 2015.	95.850	5.121.687	514.066	289.828	643.080	6.664.511
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje 31. decembra 2013.	-	672.221	593.955	230.131	584.088	2.080.395
Trošak amortizacije	-	192.063	82.930	38.705	16.736	330.434
Rashodovanja i prodaje	-	-	(139.578)	(10.236)	-	(149.814)
Stanje 31. decembra 2014.	-	864.284	537.307	258.600	600.824	2.261.015
Trošak amortizacije	-	153.651	44.702	25.920	11.210	235.483
Rashodovanja i prodaje	-	-	(167.024)	(55.800)	-	(222.824)
Stanje 31. decembra 2015.	-	1.017.935	414.985	228.720	612.034	2.273.674
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
31. decembra 2015.	95.850	4.103.752	99.081	61.108	31.046	4.390.837
31. decembra 2014.	95.850	4.257.403	145.087	16.425	30.199	4.544.964

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. ULAGANJA U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

	Zemljište	Građevine	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje na dan 31. decembra 2013.	81.650	4.517.245	4.598.895
Prijenos sa imovine namijenjene prodaji	-	1.185.710	1.185.710
Stanje na dan 31. decembra 2014.	81.650	5.702.955	5.784.605
Prijenos sa imovine namijenjene prodaji	-	46.482	46.482
Rashodovanja i prodaje	-	(1.199.390)	(1.199.390)
Stanje na dan 31. decembar 2015.g.	81.650	4.550.047	4.631.697
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Stanje na dan 31. decembra 2013.	-	643.812	643.812
Trošak amortizacije	-	176.807	176.807
Prijenos sa imovine namijenjene prodaji	-	643.901	643.901
Stanje na dan 31. decembra 2014.	-	1.464.520	1.464.520
Trošak amortizacije	-	151.357	151.357
Prijenos sa imovine namijenjene prodaji	-	25.531	25.531
Rashodovanja i prodaje	-	(669.245)	(669.245)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	-	972.163	972.163
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST			
31. decembra 2015.	81.650	3.577.884	3.659.534
31. decembra 2014.	81.650	4.238.435	4.320.085

Garaže u Kolodvorskoj ulici su u toku 2015. godine reklasifikovane na grupu „02“- *Materijalna imovina koja ne služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti.*

Uprava Društva vjeruje da je knjigovodstvena vrijednost investicijskih nekretnina knjižena po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju, te za akumulirano umanjenje vrijednosti, u finansijskim izvještajima, približno odgovara njihovoj fer vrijednosti.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Ulaganja Društva u pridružena pravna lica prema metodi udjela su kako slijedi:

Naziv kompanije	Djelatnost	Pravo glasa %	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo	Društvo
			31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	Osiguranje	29,06	12.740.153	12.244.125	1.418.006	1.418.006
Sarajevostan d.d. Sarajevo	Održavanje stambenih objekata	22,19	1.576.785	1.507.158	1.337.297	1.337.297
DUF Prof-in d.o.o. Sarajevo	Društvo za upravljanje fondovima	35,39	2.013.309	1.744.493	678.529	678.529
ASA osiguranje d.d. Sarajevo	Osiguranje	20,00	1.299.930	1.262.561	1.200.000	1.200.000
			17.630.177	16.758.337	4.633.832	4.633.832

Za sva pridružena društva, datum izvještavanja je 31. decembar.

Sažetak finansijskih informacija pridruženih društava prikazani su ispod:

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Ukupni prihodi	51.160.370	46.477.240
Ukupni rezultat perioda	2.821.391	2.968.100
Učešće u dobiti pridruženih društava	871.840	917.271
Ukupna imovina	125.869.348	117.806.194
Ukupne obaveze	(64.602.811)	(58.640.658)
Neto imovina	61.266.537	59.165.536
Učešće u neto imovini pridruženih društava	17.630.177	16.758.337

Promjene na ulaganjima u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

	Društvo sa pridruženim društvima po metodi udjela	Društvo sa pridruženim društvima po trošku sticanja	Društvo	Društvo
	2015.	2014.	2015.	2014.
Stanje na početku godine	16.758.337	15.841.066	4.633.832	4.633.832
Udio u neto rezultatu pridruženih društava	871.840	917.271	-	-
Stanje na kraju godine	17.630.177	16.758.337	4.633.832	4.633.832

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.
 (svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Ulaganja raspoloživa za prodaju	Osnovna djelatnost	Udio u vlasništvu (%)	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Raiffeisen CASH	Otvoreni investicioni fond	n/p	971.079	-
Bosna Sunce osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	5,20	826.800	826.800
ZIF Prof plus d.d., Sarajevo	Investicioni fond	2,52	650.867	541.113
Osiguratelna Polisa, Skopje, Makedonija	Osiguranje	4,44	424.355	422.404
Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	1,45	424.570	370.656
Union banka d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,62	114.450	120.031
Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija	Reosiguranje	0,001	12.664	7.809
Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,022	3.915	6.525
Conny d.o.o., Beograd, Srbija	Trgovačko društvo	43	4.269	4.269
			3.432.969	2.299.607

Kretanja u fer vrijednosti dionica bila su kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na početku godine	2.299.607	2.139.840
Dobitak / (gubitak) u fer vrijednosti	167.817	139.996
Ulaganja tokom godine	965.545	19.771
Stanje na kraju godine	3.432.969	2.299.607

17. FINANSIJSKA IMOVINA U POSJEDU DO DOSPIJEĆA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Federacija Bosne i Hercegovine ("FBiH")	1.923.975	507.702
	1.923.975	507.702

U 2013. godini Društvo je kupilo 500 obveznica izdatih od Ministarstva finansija FBiH nominalne vrijednosti 500 hiljada KM. Kamata na obveznice koje su kupljene u 2013. godini iznosi 4,57% godišnje, dok je datum dospijeća 24. decembar 2016. godine. U 2015. godini Društvo je kupilo 1.400 obveznica izdatih od Ministarstva finansija FBiH nominalne vrijednosti 1.400.000 KM. Kamata na obveznice koje su kupljene u 2015. godini iznosi 3.90% godišnje, dok je datum dospijeća 27. novembar 2022. godine.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE, NETO

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Razgraničeni troškovi pribave	3.063.261	2.865.623
Razgraničene provizije reosiguranja	(1.408.225)	(1.470.054)
	1.655.036	1.395.569

19. DEPOZITI

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
NLB Banka d.d. Tuzla, 6 depozita koji dospijevaju u periodu od 06. februara 2016. do 15. aprila 2018. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 2,00% do 3,45%	4.665.828	4.665.828
Ziraat Bank BH d.d. Sarajevo, 6 depozita a sa dospijećem od 22. april 2017. do 18. augusta 2018. godine i godišnjom kamatom u rasponu od 2,30% do 4,10%	3.736.036	4.337.762
Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina, 7 depozita koji dospijevaju u periodu od 26. maja 2016. do 22. avgust 2018. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 2,30% do 4,27%	3.949.524	3.949.524
UniCredit Bank d.d. Mostar, 5 depozita koji dospijevaju u periodu od 25. aprila 2017. do 16. novembra 2018. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 2,00% do 3,38%	3.392.160	3.392.160
Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina, 4 depozita koji dospijevaju u periodu od 26. maja 2016. do 19. april 2019. godine, sa godišnjom kamatom od 2,00% do 3,45%	2.870.708	2.872.190
Bosna Bank International d.d. Sarajevo, 4 depozita koji dospijevaju u periodu od 18. aprila 2016. do 25. maja 2017. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 2,15% do 3,10%	2.562.137	2.562.137
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo, 4 depozita koji dospijevaju u periodu od 16. decembra 2016. do 05. juna 2017. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 1,95% do 2,10%	1.955.318	1.945.826
Sberbank BH d.d. Sarajevo, 5 depozita koji dospijevaju u periodu od 06. februara 2017. do 24. jula 2017. godine, sa godišnjom kamatomom stopom u rasponu od 2,60% do 3,20%	2.527.167	1.935.370
Bobar banka a.d. u likvidaciji Bijeljina, jedan depozit koji je dospio 9. decembra 2014. godine, sa godišnjom kamatomom stopom od 4,3%	-	161.901
Manje ispravka vrijednosti - Bobar banka a.d. u likvidaciji Bijeljina (Napomena 10.)	-	(161.901)
	25.658.878	25.660.797

Depoziti uključuju dospjela i obračunata potraživanja po kamatama.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. IMOVINA KLASIFIKOVANA KAO NAMIJENJENA PRODAJI

Kretanje na imovini namijenjenoj za prodaju može se prikazati kako slijedi:

31. decembar 2013.	732.477
Prijenos na Ulaganja u investicijske nekretnine	(541.809)
Naknadno obračunati trošak amortizacije uslijed reklasifikacije	(163.035)
31. decembar 2014.	27.633
Prijenos na Ulaganja u investicijske nekretnine	(20.951)
Naknadno obračunati trošak amortizacije uslijed reklasifikacije	(6.682)
31. decembar 2015.	-

21. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJA I ZA ŠTETE POKRIVENE OD STRANE REOSIGURAVATELJA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Potraživanja po premijama reosiguranja u zemlji	14.347.978	14.387.156
Potraživanja za štete iz osnove reosiguranja	1.436.119	4.303.791
Potraživanja po premijama reosiguranja u inostranstvu	706.156	444.106
Manje ispravka vrijednosti	(2.574)	(14.078)
	16.487.679	19.120.975

Kamata se ne obračunava na potraživanja od kupaca u kašnjenju. Prije prihvatanja novog klijenta, Društvo koristi internu kreditnu procjenu kreditnog kvaliteta potencijalnog klijenta i definiše kreditne limite. U određivanju naplativosti potraživanja od kupaca, Društvo razmatra svaku promjenu u kreditnom kvalitetu potraživanja od kupaca od datuma kada je kredit odobren inicijalno do izvještajnog datuma. Koncentracija kreditnog rizika je ograničena, jer je baza kupaca velika i nepovezana. Prema tome, Uprava smatra da dodatno rezervisanje za kreditni rizik nije potrebno.

Društvo ne raspolaže bilo kojom vrstom kolaterala za navedena potraživanja. Vrednovanje i priznavanje umanjena vrijednosti vrši se na godišnjoj osnovi.

Starosna struktura potraživanja:

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Nedospjelo	9.967.948	11.689.440
1 – 90 dana	6.513.110	4.344.318
91 – 180 dana	879	3.080.503
181 – 360 dana	5.742	6.714
Preko 360 dana	-	-
	16.487.679	19.120.975

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	Društvo	Društvo
	31. decembar	31. decembar
	2015.	2014.
Potraživanja po osnovu provizija i brokeraže	94.015	145.096
Ostala potraživanja	2.804	3.751
Sumnjiva i sporna potraživanja	118.636	120.161
Manje: Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(118.636)	(120.161)
	96.819	148.847

Promjene u ispravci vrijednosti ostalih potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na početku godine	120.161	123.376
Povećanje (priznato unutar Ostalih rashoda)	6.071	8.892
Naplaćena otpisana potraživanja	(7.596)	(12.107)
Stanje na kraju godine	118.636	120.161

23. OSTALA IMOVINA

	31. decembar	31. decembar
	2015.	2014.
Akontacija poreza na dobit	-	68.565
Unaprijed plaćeni troškovi osiguranja	7.237	11.019
Ostali unaprijed plaćeni troškovi	2.325	2.365
Potraživanje za date avanse	1.550	-
	11.112	81.949

24. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. decembar	31. decembar
	2015.	2014.
Novac kod banaka u zemlji – KM računi	2.712.737	622.107
Novac kod banaka u zemlji – devizni računi	700.706	39.315
Blagajna	1.420	2.268
Novac kod banaka u inozemstvu – devizni računi	245	245
Manje ispravka vrijednosti	-	(951)
	3.415.108	662.984

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje**

za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

*(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***25. DIONIČKI KAPITAL**

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
19.345 redovnih dionica svaka nominalne vrijednosti 340 KM (2014.: 19.345 dionica, svaka nominalne vrijednosti 340 KM)	6.577.300	6.577.300

Društvo je na XIV Skupštini dioničara održanoj 26. septembra 2014. godine usvojilo Odluku o podjeli dionica. Izvršena je podjela dionica tako što se jedna dionica dijeli na 5 (pet) dionica i utvrđuje nova nominalna vrijednost od 260,00 KM po dionici. Ukupan broj dionica nakon podjele iznosi 19.345. Također, na istoj sjednici jednoglasno je usvojena Odluka o povećanju osnovnog kapitala povećanjem nominalne vrijednosti dionice sa 260,00 KM na 340,00 KM, čime je dionički kapital Društva uvećan za 1.547.600 KM.

Struktura dioničkog kapitala može se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
	%	Vrijednost	%	Vrijednost
	udjela	udjela	udjela	udjela
Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	13,16	865.300	13,16	865.300
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	12,28	807.500	12,28	807.500
Euroherc osiguranje d.d. Zagreb, Hrvatska	10,57	695.300	10,57	695.300
Bosna Sunce osiguranje d.d. Sarajevo	8,24	542.300	8,24	542.300
Union banka d.d. Sarajevo	5,66	372.300	5,66	372.300
UniCredit Bank d.d. Mostar	3,08	202.300	3,08	202.300
Intesa SanPaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina	0,05	3.400	0,05	3.400
Ostala pravna lica	14,24	936.700	14,24	936.700
Fizička lica	32,72	2.152.200	32,72	2.152.200
	100	6.577.300	100	6.577.300

26. OBAVEZE PO OSNOVU PREMIJA REOSIGURANJA I UDJELA U ŠTETAMA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Obaveza po osnovu šteta u zemlji	6.554.407	6.349.103
Obaveza po osnovu šteta u inostranstvu	203.950	3.399.089
Obaveze po osnovu premije reosiguranja	3.476.099	2.471.503
	10.234.456	12.219.695

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.
 (svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. IMOVINA I OBAVEZE PO POSLOVIMA REOSIGURANJA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Bruto		
Rezervisanja za prijenosne premije	15.691.630	14.910.917
Rezervisanja za nastale prijavljene štete	24.019.001	26.789.420
Rezervisanja za nastale, a neprijavljene i reaktivirane štete	37.003.373	31.545.610
Rezervisanja za bonuse i popuste	169.685	165.164
Ukupne obaveze po osnovu reosiguranja, bruto	76.883.689	73.411.111
Pokriveno od reosiguravatelja		
Rezervisanja za prijenosne premije	(5.574.001)	(5.937.890)
Rezervisanja za prijavljene, a neizmirene štete	(17.775.936)	(19.920.630)
Rezervisanja za nastale, a neprijavljene i reaktivirane štete	(30.210.473)	(26.339.969)
Rezervisanja za bonuse i popuste	18.727	135.956
Ukupno imovina po osnovu reosiguranja, bruto	(53.541.683)	(52.062.533)
Rezervisanja za prijenosne premije	10.117.629	8.973.027
Rezervisanja za prijavljene, a neizmirene štete	6.243.065	6.868.790
Rezervisanja za nastale, a neprijavljene i reaktivirane štete	6.792.900	5.205.641
Rezervisanja za bonuse i popuste	188.412	301.120
Ukupno obaveze reosiguranja, neto	23.342.006	21.348.578

28. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Obaveze po osnovu provizija	2.972.303	3.116.143
Obaveze prema zaposlenim	311.704	343.613
Obaveze za porez na dobit	167.080	-
Obaveze za porez po odbitku	45.031	32.716
Obaveze prema dobavljačima	17.537	17.932
Obaveze za PDV	4.276	5.656
Obaveze za primljene avanse	652	-
Ostale obaveze	14.560	10.123
	3.533.143	3.526.183

Kamata se ne obračunava na obaveze prema dobavljačima. Društvo posjeduje politike za upravljanje finansijskim rizikom da bi osigurala da se sva dugovanja izmire unutar ugovorenog vremenskog okvira. Društvo nije imala kašnjenja u izmirenju obaveza i nije dala nikakve instrumente osiguranja plaćanja za obaveze prema dobavljačima.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo**Napomene uz finansijske izvještaje****za godinu koja je završila 31. decembra 2015.***(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA**

Tokom godine, Društvo je imalo sljedeće transakcije sa povezanim stranama koje predstavljaju povezane strane u skladu sa njegovim učešćem u kapitalu. Transakcije su vezane za premije reosiguranje, prihod od dividendi i plaćene štete, kao i ostalu imovinu i obavezu na datum izvještajnog perioda. Transakcije su ostvarene u okviru redovnog poslovanja po fer vrijednosti koja je dogovorena između povezanih strana.

	Prihodi		Troškovi	
	2015.	2014.	2015.	2014.
Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	6.314.380	6.652.034	6.124.699	6.637.284
ASA osiguranje d.d. Sarajevo	2.070.890	1.261.046	1.188.359	1.747.205
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	8.420.808	9.786.917	8.162.723	6.463.737
	16.806.078	17.699.997	15.475.781	14.848.226

Na kraju godine međusobna potraživanja i obaveze (prezentirana za Društvo) bili su kako slijedi:

	Potraživanja		Obaveze	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Triglav Osiguranje d.d. Sarajevo	1.307.323	656.913	1.910.481	899.158
ASA osiguranje d.d. Sarajevo	904.065	299.788	754.041	287.243
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	5.271.265	6.253.361	3.717.666	3.977.322
	7.482.653	7.210.062	6.382.188	5.163.723

Naknade članovima Uprave i direktorima

Članovima Uprave i drugim osobama na ključnim rukovodećim položajima isplaćene su tokom godine sljedeće naknade:

	2015.	2014.
Uprava	596.122	831.970
Nadzorni odbor	68.900	107.178
	665.022	939.148

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA I FINANSIJSKIM RIZICIMA

Rizik osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa osiguravatelja na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod poslova reosiguranja radi se o različitim načinima pokrivanja pojedinačnih rizika, putem ugovora o fakultativnom reosiguranju, te se rizik ogleda u mogućnosti ostvarenja štete čiji iznos se ne može predvidjeti.

Kod reosiguranja čitavog portfolija ili dijelova portfolija jedne ili nekoliko različitih tipova osiguranja koji su obezbjeđeni od strane osiguravajućeg ili reosiguravajućeg društva, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Ranije iskustvo je pokazalo da su veći portfelji, kada su reosigurani, skloni da proizvedu manje razlike od očekivanih, zbog toga Društvo namjerava da razvije svoje aktivnosti u pravcu u kojem će uvećati portfolijo nekih vrsta reosiguranja i to uvećanjem broja prenositelja, koji doprinose boljoj personalnoj i geografskoj rasprostranjenosti koja je naklonjena poslovnoj poziciji Društva kao regionalnog reosiguravajućeg društva.

Društvo nije bilo izloženo potencijalno brojnim visokim štetama po odgovornosti za upotrebu azbesta, a isključenje azbesta je standardno isključenje u poslovanju Društva. U svakom slučaju, osiguranje od odgovornosti (osim odgovornosti za motorna vozila) i životna osiguranja su svojim obimom uslijed stanja na tržištu marginalni poslovi za Društvo.

Osnovni poslovi su osiguranje nezgode, imovine, odgovornosti za motorna vozila, kako domaće, tako i zelene karte, te auto kaska.

Društvo prenosi prekomjeran rizik na ostala reosiguravajuća društva. Za određene vrste osiguranja, maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o osiguranju od nezgode kao i od kumulativne štete, u zavisnosti od potrebe koja proizilazi iz ovog određenog rizika.

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

31.1 Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	45.655.680	45.589.852
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.432.969	2.299.607
Finansijska imovina posjedu do dospeljeća	1.923.975	507.702
	51.012.624	48.397.161
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	13.551.212	15.707.505
	13.551.212	15.707.505

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

31.2 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija Finansija pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćim i međunarodnim finansijskim tržištima, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik fer vrijednosti kamatne stope), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamatne stope.

31.3 Tržišni rizik

Aktivnosti Društva su primarno izložene finansijskom riziku promjene kursa strane valute i kamatne stope (vidi dole). Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

31.4 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Izloženostu kursu valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste terminske ugovore za strane valute.

Iznosi monetarne imovine i monetarnih obaveza Društva denominiranih u stranoj valuti, na dan izvještavanja, bili su kako slijedi:

(iznosi u stranoj valuti)

	Imovina		Obaveze	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
EUR	14.559.675	17.458.480	5.185.642	2.651.377
USD	39.687	24.674	755.740	469.867
GBP	-	-	38.821	15.528

31.4.1 Analiza osjetljivosti strane valute

Društvo je izloženo valutnom riziku u slučaju promjene kursa EUR, USD i GBP. U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na navedene valute. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	Dobit ili gubitak	
	2015.	2014.
Efekti promjene kursa EUR	1.833.401	2.896.018
Efekti promjene kursa USD	128.178	71.605
Efekti promjene kursa GBP	10.288	3.882

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

31.4 Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

31.4.1 Analiza osjetljivosti strane valute (nastavak)

Po mišljenju Uprave, analiza osjetljivosti nije reprezentativna u smislu inherentnog valutnog rizika u slučaju promjene kursa EUR, jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

31.5 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo riziku kamatne stope jer plasira sredstva po fiksnim kamatnim stopama. Izloženost Društva kamatnim stopama na finansijsku imovinu i finansijske obaveze je detaljno prikazana u sekciji upravljanje rizikom likvidnosti, Napomena 31.7.

31.5.1 Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na datum izvještajnog perioda. Analiza je urađena pod pretpostavkom da je preostali iznos finansijskih instrumenata na datum izvještajnog perioda bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2015. bi se povećao / smanjio za iznos od 131.225 KM (2014.: 123.526 KM).

31.6 Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno sredstvo za umanjeno rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom klijentu ili grupi klijenta koji imaju slične osobine. Društvo definira klijente da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

31.7 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.
 (svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

31.7 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31.7.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja Društvo očekuju da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeca nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjesec	1 do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2015.							
Bez kamata		13.477.071	6.513.989	5.742	3.432.969	-	23.429.771
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	2,80%	64.412	5.860.697	4.453.357	16.988.562	1.555.019	28.922.047
		13.541.483	12.374.686	4.459.099	20.421.531	1.555.019	52.351.818
31. decembar 2014.							
Bez kamata	-	12.495.397	7.425.583	8.075	2.299.607	-	22.228.662
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	3,84%	602.690	8.430.377	5.842.504	12.269.464	-	27.145.035
		13.098.087	15.855.960	5.850.579	14.569.071	-	49.373.697

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Dospijeca nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjesec	1 do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2015.							
Bez kamata	-	11.358.901	2.327.294	32.097	-	-	13.718.292
UKUPNO		11.358.901	2.327.294	32.097	-	-	13.718.292
31. decembar 2014.							
Bez kamata	-	10.424.006	4.848.976	434.523	-	-	15.707.505
UKUPNO		10.424.006	4.848.976	434.523	-	-	15.707.505

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI

32.1 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Neki od finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva mjere se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Sljedeća tabela daje informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ovih finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Finansijska imovina / finansijske obaveze	Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti	Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.		
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: - Bosna Sunce osiguranje d.d., Sarajevo - 826.800 KM - Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo - 424.570 KM - ZIF Prof plus d.d., Sarajevo - 650.867 KM - Union banka d.d., Sarajevo - 114.450 KM - Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo - 3.915 KM Slobodno prenosivi vrijednosni papiri : - Otvoreni Investicioni fond sa javnom ponudom Raiffeisen CASH - 971.079 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: - Bosna Sunce osiguranje d.d., Sarajevo - 826.800 KM - Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo - 370.656 KM - ZIF Prof plus d.d., Sarajevo - 541.113 KM - Union banka d.d., Sarajevo - 120.030 KM - Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo - 6.525 KM	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: - Osiguratelna Polisa, Skoplje, Makedonija – 424.355 KM - Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija - 12.664 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: - Osiguratelna Polisa, Skoplje, Makedonija – 422.404 KM - Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija - 7.809 KM	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju berzi u drugim zemljama: Conny d.o.o., Beograd, Srbija - 4.269 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju berzi u drugim zemljama: Conny d.o.o., Beograd, Srbija - 4.269 KM	Nivo 2	Diskontiranje budućih novčanih tokova, gdje se za prinos uzima zadnja dostupna stopa na iste ili slične vlasničke instrumente.

Nije bilo prenosa između Nivoa 1 i Nivoa 2 tokom perioda.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

32.2 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva koji se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali se zahtijeva objavljivanje njihove fer vrijednosti)

Osim navedenog u sljedećoj tabeli, Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- depoziti	25.658.878	24.813.480	25.660.797	24.518.493

Hijerarhija fer vrijednosti na dan 31. decembar 2015.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- depoziti	-	24.813.480	-	24.516.659
Ukupno	-	24.813.480	-	24.516.659

Fer vrijednost finansijske imovine uključena gore u kategoriji za Nivo 2 utvrđena je prema opšteprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

33. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG DATUMA

Skupština Bosna Reosiguranje d.d. je na vanrednoj sjednici održanoj 15. februara 2016. godine usvojila odluku o povlačenju 700 vlastitih dionica i smanjenju kapitala, zbog nemogućnosti prodaje istih u zakonskom roku. Dionički kapital prije ove odluke iznosio je 6.577.300 KM i smanjen je za 238.000 KM, koliko je nominalna vrijednost 700 vlastitih dionica. Nakon povlačenja vlastitih dionica vrijednost dioničkog kapitala iznosi 6.339.300 KM.

34. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 23. marta 2016. godine.

Zlatan Filipović, direktor